

[Indenrigsministeren]

nærdemokrati ofte er den, der fremkaldes ved befolkningens eget initiativ.

Dette illustreres også af, at de regler af nærdemokratisk indhold, der allerede mange steder er fastsat i lovgivningen, ikke alle udnyttes af borgerne i tilfredsstillende omfang, hvilket lave stemmetal vidner om. En formalisering af nærdemokratiet kan derfor meget vel føre til, at nærdemokratiet »tømmes« og stivner i nogle former.

Af samme grund har jeg heller ikke følt, at det ville være rigtigt at fastsætte detaljeregler om nærdemokrati i den kommunale styrelseslov. Noget sådant føler jeg ville være fundamentalt i strid med grundideen i det kommunale selvstyre, hvorefter det i videst muligt omfang må være op til den enkelte kommune selv at bestemme den form, hvorunder de kommunale anliggender skal styres. Desuden er det klart, at nærdemokrati også i høj grad har noget at gøre med holdninger, og herom kan der dårlig lovgives.

Dog må der til stadighed ske en tilpasning og justering af lovgivningen, således at den ikke modarbejder, men tværtimod muliggør en medindflydelse fra beboernes side. Denne vurdering af lovgivningen finder bl. a. sted i de enkelte ministerier, og jeg kan med hensyn til den kommunale styrelseslovgivning nævne, at jeg samtidig hermed har fremsat forslag til enkelte ændringer i lov om kommunernes styrelse og lov om Københavns kommunes styrelse. Der er netop her tale om justeringer, hvorved der i hovedsagen blot sker en lovfæstelse af nogle nærdemokratiske foranstaltninger, som allerede er sædvanlige i det store flertal af kommuner.

Nærdemokratisk sigte har også de ændringer af skolestyrelsesloven, som der nu er fremsat forslag om. Ændringerne vil, hvis de gennemføres, betyde en udvidelse af det allerede eksisterende brugerdemokrati. I 1974 fik skolenævnene væsentligt større beføjelser, f. eks. med hensyn til administrationen af skolens bevillinger, og skolenævnene vil nu få yderligere beføjelser. Også fritidsnævnenes beføjelser vil blive udvidet, og der kan være grund til at nævne, at forslaget også indebærer en oprettelse af et ungdomsskolenævn, et fritidsnævn og et voksenundervisningsnævn i Københavns kommune.

Undervisnings- og fritidsområdet er som nævnt et egnet område for brugerindflydelse og borgerindflydelse i almindelighed, og det

kan således nævnes, at det i en vejledning vedrørende udbygningsplanlægningen for folkeskolen og fritidsundervisningen er understreget, at ikke alene kommissioner og nævn bør inddrages i udbygningsarbejdet, men også kommunens indbyggere i almindelighed med henblik på, at der skabes en offentlig debat om kommunens skolepolitiske linie.

Som omtalt er der også betydelige decentraliseringsbestrebelse i gang inden for det kulturelle område, ligesom der inden for det sociale område med bistandsloven er skabt rammer for et meget betydeligt nærdemokrati. I miljøministeriet er der i forbindelse med den forestående revision af naturfredningsloven overvejelser i gang om visse ændringer med nærdemokratisk sigte, og netop i denne periode følger ministeriet med opmærksomhed den igangværende offentlighedsfase i regionplanlægningen. Efter regionplanlægningsloven skulle amtskommunerne senest den 1. oktober have offentliggjort de lovbestemte alternative regionplanskitser, således at oplysnings- og debatperioden senest denne dag kunne påbegyndes.

Planlovsreformen er kun en af de mange store reformer, der i de sidste 10 år har været gennemført, og jeg tror roligt, at man kan sige, at der aldrig i nogen tidligere periode har været gennemført så mange og så voldsomme reformer i vort samfund. Denne omstændighed er i sig selv stærkt medvirkende til at skabe forvirring og kommunikationsvanskeligheder eller det, der med vore dages udtryk kaldes fremmedgjorthed. Der er derfor gode grunde til i de kommende år at stræbe imod en konsolidering og således skabe ro omkring arbejdet ude i kommunerne. Kun herigennem kan befolkningen gradvis vænne sig til alt det nye, der er sket ude i kommunerne.

I denne forbindelse vil jeg dog gerne fremhæve, at der hos mange mennesker er en forbavsende ringe viden om det kommunale styre og det kommunale arbejde og som følge heraf en manglende forståelse for det kommunale demokratis vilkår. Naturligvis kan kommunerne i høj grad medvirke til, at denne forståelseskluft mindskes, men i første række er der behov for en betydelig pædagogisk indsats i skolerne, og lykkeligvis synes der i disse år at være en voksende erkendelse af dette for hele vort demokrati så afgørende